

PROTOCOL FAT BUN DA LA RADUNANZA CUMÜNALA DALS 15 AVRIGL 2013

Protocol no. 4 Radunanza cumünala dals 13 december 2012, 20.15 – 00.45

Preschaintas: 82 persunas

S-chüsà: S. F.

Il capo bivgnantescha a votantas e votants. El constata, cha la radunanza saja gnüda convocada in basa da la costituziun cumünala e dumonda sch'inchün haja da far objecziuns. C. S. dumonda, schi nu bsögna eir la tscherna dal chaschier da la meglioraziun tras la radunanza e na be quella dal president. I til vain orientà, cha quella lezcha gnüa evasa per part davart dal cumün, illa persuna dal contabel cumünal, R. Z. e da C. R. sco commember da la cumischiun. Sco scrutinadurs vegnan nominats: N.C. R. e D. V.

1. Protocol:

Il protocol no. 3 da la radunanza dals 4 lügl 2012 vain prelet. Quel vain approvà sainz'objecziuns.

A regard il protocol da quista radunanza manzun'il Capo, cha quel cumpararà pür davo Büman. Motiv: Il Cussagl ha miss prioritats pell'administraziun. Causa l'iniziativa da seguondas abitaziuns ston fin il plü tard sülla fin da l'on esser protramiss tuot ils permiss da fabrica. Cun quai va la radunanza d'accord.

2. Tscherna d'ün president pella meglioraziun cumünala

Davo la demischiun da M. L. es quel post dvantà vacant. L'actuar dà prelecziun da la charta, inoltrada al cusglier, M. C., davart d'üna gruppa da sustegn, firmada da F. S. Quella propuona a J. F. sco nouv president.

La tscherna vain fatta cun scrutin. J. F. vain tschernü cul fich bel votum da 71 vuschs. El ingrazcha per quel e declera d'acceptar la nomina.

3. Orientaziun stabilimaint da Posta Sent

Il Capo dà ün'orientaziun sur dal proceder e sur da l'ingaschamaint dal Cussagl durant l'ultim on. In diversas trattativas as haja raggiunt üna reducziun dal predsch da cumpra d'oriundamaing fr. 1 miu. sün 950'000.00. Davart d'üna persuna privata d'eira gnü suottamiss ün'offerta chi nu d'eira acceptabla pel cumün. Davo avair manà ulteriuras trattativas culla Posta ha quella suottamiss ün'offerta da fr. 850'000.00. Quella es valabla fin la mità dal 2013. Il Cussagl prevezza seguainta finanziaziun:

Fr. 900'000.00, inclus gabellas ed eventuels stüdis. Il plan sura vain vendü per ün rechav calculà da ca. fr. 500'000.00. Da resguardar ais la somma da fr. 200'000.00 pellas investiziuns necessarias. In quist möd restess quai ün'investiziun netta da fr. 600'000.00 a charg dal cumün. Quistas cifras sun resguardadas i'l preventiv 2013. La decisiun però vain suottamissa a la cumünanza d'urna.

Ün fat na tant allegraivel ais, cha la Posta ha redot ils uraris d'avertüra fingià süls 10 december, quai adonta cha'l Cussagl vaiv'intervenà per üna surtratta da quai fin la mità dal 2013.

G. B.

Constata, cha'l cussagl haja prestà buna lavur areg. reducziun dal predsch da cumpra, metta però in dumonda sch'üna cumpra fa sen in vist'a la fusiun dals cumüns. Là pudess la chasa cumünala Misoch servir eir ad oters scopos e cuvernar p.ex. eir quist bsögn previs. El critichescha la Posta chi ha taglià ils uraris d'avertüra pella mità, drizza però eir sia critica a l'anterieur Cussagl, chi vaiva confermà in scrit la reducziun da quels.

L'antier Capu cumünal, J. C. R. refüsa quella critica ed infuormescha, cha la decisiun da la Posta d'eira definitiva e cha'l cumün haja unicamaing confermà da na recuorrer cunter l'intent da far ün'agentura.

M. L.

Citescha il protocol da la radunanza dals 24 october 2011, dimena: *“Las duos propostas vegnan missas in votumaziun. La radunanza decida cun 20 cunter 12 vuschs da proseguir la proposta dal Cussagl cumünal e da metter la dumonda pel credit da fr. 1'1 miu. davant la cumünanza d'urna”*.

El appellescha al Cussagl d'agir seguond las decisiuns democraticas. In quist cas as vess stuvü tractandar la fatschenda e revgnir a quella decisiun da la radunanza, causa cha la situaziun s'ha müdada – in oter cas nu's cunfà l'agir dal Cussagl.

M. W.

Respuonda la dumonda da G. B. in sen chi sto in mincha cas gnir provà d'aquistar l'object da la Posta per obtgnair ün lö attractiv in cumün e mantgnair las frequenzas. In oter cas chalan quellas, quai chi chaschuna lura ulteriuras reducziuns dals uraris d'avertüra.

4. Preventiv cumünal 2013

Introductivmaing manzun'il Capu il seguaint:

Avant 2 ons vaiva la radunanza decis da redüer il pè d'impostas da 120% sün 105%, quai cunter la proposta dal Cussagl cumünal. I'l fratemp s'ha quella decisiun però fatta prevalair i'l quint da cumün. Las entradas d'impostas sun chaladas – l'economia nu po neir na egualisar l'entrada mancanta. Da l'otra vart creschan ils cuosts, p.ex. sta avant la sanaziun da l'Ospidal Engiadina Bassa cun üna somma d'investiziun da fr. 16 miu. Il Cussagl ais repassà il preventiv cul rispli cotschen ed ha decis, sco ulteriura masüra da respargn, da propuoner a la radunanza d'augmentar darcheu il pè d'impostas sün 120% da l'imposta chantunala simpla.

El surdà il pled al contabel cumünal, al silvicultur ed als cusgliers pertoccant lur decasteris. Il preventiv vain repassà chapitel per chapitel ed ils posts chi demuossan üna differenza plü gronda in congual cun l'on avant vegnan spiegats ed argumentats.

Chapitel remuneraziuns

Là ais previssa üna somma da fr. 120'000.00 in congual cul on avant da fr. 94'000.00. Motiv: Caus'il bsögn intensiv mo eir causa chi nun ais adüna pussibel a tuots cusgliers d'as reservar ün termin la saira es dvantà necessari da salvar sezzüdas eir vi pel di. Quellas vegnan indemnisadas a l'ura e chaschunan daplü cuosts.

Ch. A. F.

El nu craja chi bsögna tantas sezzüdas. El ha congualà ils cuosts fin inavo dal 2004 e quels s'han per quel chapitel adüna schmuantats tanter fr. 80'000.00 e fr. 90'000.00. El propuona da fixar là la somma da fr. 94'000.00, analog a l'on passà. Seguond seis avis dess il Cussagl ir cun bun exaimpel ouravant a regard spargnar.

R. R.

Sustegna la proposta da Ch. A. F. El conguala quella somma previssa da fr. 120'000.00 cul cumün da Scuol chi ha fixà perquai üna somma da fr. 153'000.00. Scuol saja però blerun plü grond sco Sent. Las incumbensas dals cusgliers nu s'han müdadas in möd chi güstifichess quel augmaint. El propuona qua la votumaziun per scrutin. *Cun 47 cunter 27 vuschs, (8 scrutins vöds), decida la radunanza da na conceder l'augmaint sün fr. 120'000.00 dimpersè da til fixar sülla somma da fr. 94'000.00.*

P. B.

Sur la punt da Sur En vain transi cun camiuns da 25 tonnas, adonta cha la limitaziun ais fixada sün 16 tonnas. La via ed il mür sun in ün nosch stadi ed üna sanaziun sarà inevitabla. La radunanza decida d'integrar per quai i'l quint d'investiziun la somma da fr. 50'000.00.

A. L.

El ha fadia cul **möd** cha'ls respunsabels dals Bogns Engiadina van intuorn cun ün cumün chi indemnisescha resp. chi segna aczias pella somma da fr. 434'000.00. Da quella vart nun ais gnüda surdatta ingüna documainta chi argumantescha quella somma. Sün pretaisa da documainta ais gnü furni quella be in möd s-chars. Co vaja inavant cul Bogn? Daja deficit o na? Quellas e plüssas dumondas restan avertas. Ün simil agir nun ais, seguond seis avis, correct. El cussaglia d'invidar als respunsabels ad ün aboccamaint ingio cha la fatschenda po gnir sclerida.

M. L.

Dumonda in quel cas schi fa sen da laschar la somma da fr. 217'000.00 i'l preventiv o schi nun es meglider da tilla tour oura.

J. C. R.

Manzuna cha nos cumün sto far quell'investiziun, causa l'aspet turistic chi'd es fich important. In quella jada ais gnüda propuonüda quella somma in tilla pajond in 2 e-tappas da fr. 217'000.00.

Ch. H.

Es da l'avis cha'l bogn Engiadina saja fich important per tuot il turissem da la regiun ed appellescha da na strichar quella somma e chi giaja finalmaing per nos avegnir.

C. S.

Es eir da l'avis cha'l bogn saja important pella regiun. Seguond si'opiniun dess quel import gnir tout oura dal preventiv pel 2013 e fin dal 2014 dess gnir infuormà in möd plü detaglià in fatschenda, ev. eir via cumünanza d'urna. El nu fa però ingüna propo-sta.

M. L.

El ais insomma da l'avis, cha'l Cussagl survain per plüs credits ün schec blanco, cha quel nun haja fat sias lezchas, ch'el haja fat müdaziuns vi da progets e ch'el nun ha neir na mantgnü quai ch'el vaiv'impromiss. Seguond seis avis va uschè pers la fidu-zcha.

La radunanza decida cun gronda part cunter 3 vuschs da laschar la somma da fr. 217'000.00 i'l preventiv 2013.

C. S.

Rend'attent, cha l'infrastructura – lingias d'aua davo Stron sto amo gnir munida cul sistem da separaziun. Quel proget es fingià dalönch innan gnü decis da realisar.

M. R.

Il silvicultur infuormescha, cha pellas vias forestalas saja da müdar la somma da fr. 215'000 sün fr. 225'000.00. Il post da las subvenziuns as müda latras da fr. 150'000.00 sün fr. 158'000.--.

A. P.

Il vicecapo piglia posiziun invers la critica da Ch. A. F. e R. R. a regard il salvar sez-züdas eir vi pel di. Quell'intervenziun nu's tratta però, seguond seis avis, da masüras da spargnar dimpersè da malcuntantezza. I's po tscherner eir oters möds da far pa-lais quella.

A. L.

Il president da la cumischiun sindicatoria preschainta in basa dal Power Point il svilup e trend finanziel (plan da finanzas) pels ons 2013 – 2018. El demuossa il seguaint:

- Sainz'augmaint dal pè d'impostas mancan al cumün da Sent ca. fr. 380'000; impostas d'entrada e facultà fr. 240'000 contribuziun egualisaziun da finanzas chantun GR fr. 140'000.00 (quella contribuziun cula be cun ün pè da 120%).
- Sainz'augmaint dal pè d'impostas realisescha il cumün da Sent ün cash-flow da raduond frs. 500'000, cun ün augmaint ün da raduond frs. 900'000.
- Cun ün cash-flow da fr. 500'000 nun esa pussibel da far las investziuns pre-vissas, sainza rivar in üna situaziun finanziaria fich difficila.
- Cun ün cash-flow da frs. 900'000 esa eir greiv a realisar las investziuns pre-vissas, la situaziun finanziaria nu dvainta però uschè noscha.
- Il cussagl cumünal sto in mincha cas – cun o sainz'augmaint dal pè d'impostas ponderar bain qualas investziuns ch'el less propuoner da realisar. Regla generala: Ün cumün cun relativ ots debits stuves investir unicamaing i'l rom da l'otezza dal cash-flow.
- Sainz'augmaint dal pè d'impostas sto il cumün da Sent desister d'üna gronda part da las investziuns obain tscherchar otras soluziuns (sustegns d'investziun, respargn da cuosts e.o.p.). Da princip po eir il cumün da Sent as prestar investziuns unicamaing i'l rom dal cash-flow.
- La vendita da la rait a la EE-Energia Engiadina sto in prüma lingia gnir douvrada per diminuir il chapital ester. Eir las calculaziuns manzunadas qua avant sun gnüdas fattas suot quista premissa. Vegnan ils mezs, cha quista vendita maina cun saj, reinvestits cumplettamaing, es il svilup finanziel negativ amo plü fatal.
- Affar vendita rait a EE-Energia Engiadina:

Valur cudeschada 31.12.2011	964'871.40
./. valütaziun rait	2'335'000.00
./. schoglimaint reservas	1'728'937.25
Guadogn da contabilità ca.	3'100'000.00

Quist guadogn sto gnir relativà. I fluischan unicamaing fr. 2'335'000, il rest – dimena fr. 765'000 – sun rectificaziuns da contabilità!

M. P.

A regard il pè d'impostas propuon'el al Cussagl da ponderar propostas concretas a man da la radunanza. El es cunter il fat, chi's inchargia adüna als indigens. I dessan eir gnir trats nanpro ils possessurs da seguondas abitaziuns. Quist pigli'il Cussagl incunter a ponderaziun.

A. P.

Il vicecapo demuossa a la radunanza che progets chi füssan tuot da realisar e chenüns chi's ha resguardà – pustüt eir sparti süls prossems 5 ons. I sun be previs ils progets ils plü necessaris, dimena sgür ingün luxus.

J. C. R.

As retira sül pè d'impostas e manzuna sco anteriur Capo cumünal, ch'avant duos ons vaivan els provà da persvader a la radunanza da restar sün 120%. Hoz as vezza, cha quella decisiun es statta fallada. El propuona d'augmantar il pè darcheu sün 120%.

U. D.

Nun inclegia chi's voul agumantar il pè d'impostas be davo duos ons cha quel es gnü sbassà. El s'exprima per restar sün 105%.

D. A.

S'exprima da laschar il pè sün 105%. Be davo duos ons nu fa quai sen da til müdar – quai eir in vist'a la fusiun da cumüns.

M. L.

Propuona da refüsar il preventiv 2013 a surelavuraziun.

M. P. rend'attent cha la proposta da M. L. nu's cunfà culla costituziun cumünala, chi pretenda per quai la majoranza dals votants.

Il cusglier, D. J., propuona a la radunanza da far bun il preventiv 2013 e da na til refüsar. A chaschun da la prosma radunanza stu vess quel gnir repassà ün'ulteriura jada da prüm davent, quai chi nu stess in relaziun.

La proposta da M. L. vain refüsada cun 42 cunter 26 vuschs.

Uschè decida la radunanza, in basa da scrutin, cun 49 cunter 19 vuschs (5 vöds) d'approvar il preventiv – quint curraint, resguardand las adattaziuns decisas survart. Medemmamaing approv'ella, in basa da scrutin, cun 60 cunter 0 vuschs, il preventiv – quint d'investiziuns.

Il preventiv 2013 prevezza entradas da fr. 9'286'220.00 e sortidas da fr. 6'608'710. Las amortisaziuns sun previssas cun fr. 335'000.00 uschè chi resulta ün vanz da fr. 2'677'510.00. Quel resultat sto gnir relativà, causa la vendita da la rait electrica a l'Energia Engiadina, cun fr. 2,3 miu. e la prelevaziun da la reserva da quel decasteri da fr. 1,8 miu. Sainza quai resultess pel on 2013 ün s-chavd.

Il quint d'investiziun 2013 prevezza sortidas da 3'224'000.00 pro entradas 1'162'000.00 quai chi dà üna somma d'investiziuns nettas da 2'062'000.00.

5. Fixaziun dal pè d'impostas

La radunanza decida cun 45 cunter 35 vuschs, da laschar il pè d'impostas sün 105% da l'imposta chantunala simpla, quai cunter la proposta dal Cussagl cumünal.

6. VARIA

C. S.: Chatta fich bun l'intent dal Cussagl da perseguitar la realisaziun dal cudesch da Grimm sur da nos cumün e fa ün cumplimaint perquai.

Ch. A. F.: As retira süll'impromischiun fatta dal Capo da vulair far üna politica transparenta. El ha constatà, chi mancan divers nr. da tractandas süls protocols publichats. Quai nun es per el transparent. Implü manzuna'el, chi til d'eira gnü refüsà da tour in vista in ün concept d'üna dumonda da fabrica. Pro l'anteriur Cussagl cumünal d'eir'il nomer da las trattativas na publichadas plü pitschen sco uossa. Quella quota es creschüda fin al di d'hoz e nu d'eira mai uschè gronda. El appellescha per daplü trasparenza. Implü remarch'el, cha sezzüdas dal Cussagl da tanter 3 e 5 uras sajan massa lungas ed appellescha qua per daplü efficienza.

A. Z.

As retira sün üna charta ch'ella vaiva scrit al Cussagl. La resposta nu cuntantaiva ed ella ha tut contact per survgnir ulteriuras indicaziuns. Ella declera da vulair dar uossa prelecziun da la charta. Il Capo till'interrumpa in declerand, cha quella fatschenda tanghescha a persunal e ch'in radunanza, suot Varia, nu saja quai la dretta via per trattar quella problematica. Implü tilla rend'el attent, ch'ella haja survgni adüna resposta sün sia corrispondenza in fatschenda. A. Z. instà sülla prelecziun da sia charta, sün quai chunc'il Capo il pled a la votanta.

J. Z.

El vaiva pretais per telefon ün aboccamaint cul Capo. El citescha la resposta survgnida in scrit. *“Scha Tü giavüschast audienza regard fatschenda, statta manzunada al telefon, At poust Tü contactar direct cun meis advocat”*. El ais da l’avis, cha quai saja fatschenda privata ed appellescha da na masdar fatschendas cumünalas cun privatas.

R. R.

Fa ün rimprover al Capo a regard la democrazia. El muossa via publicamaing sün üna charta, scritta dals 5 capos al president da la PEB - seis patrun da lavur. El ha l’impreschiun chi til voutan far taschair a regard la fusiun dals cumüns, la quala el ais cuntschaintamaing cunter.

Il vicecapo, A. P. relativescha quist manzunond ch’el haja tematisà quai a chaschun d’üna sezzüda da fusiun. Il tema d’eira, chi’s vaiv’indreschi, cha R. haja s’infuormà da cifras sur da la scoula. In avegnir, sto seguond seis avis, gnir coordinà ed orientà plü bain in fatschenda.

M. L.

A reg. la reprimanda da Ch. A. F., chi mancan protocols, propuon’el da tour davu las publicaziuns da quels in schner 2013.

L’actuar:

Marco Fallet

Il Capo:

Albert Mayer